

Europese zwarte

Slechte artsen wijken uit naar het buitenland

Binnen de Europese Unie kunnen artsen vrij eenvoudig hun beroep ook in een andere lidstaat uitoefenen. Veel ambitieuze dokters maken hiervan gebruik. Maar ook hun disfunctionerende collega's, zo bleek onlangs. Minister Schippers bepleit de invoering van een Europese zwarte lijst, een voorstel dat volgens haar wordt gesteund door haar Europese collega's. Aart Hendriks en Hilde van der Meer

Het is alweer bijna veertig jaar geleden dat op Europees niveau een begin is gemaakt met het op elkaar afstemmen van de medische beroepsopleidingen en de onderlinge erkenning van diploma's. Dat is goed voor iedere arts in spe die straks in het buitenland wil gaan werken. Omdat het Nederlandse artsendiploma overal in de EU wordt erkend, is het betrekkelijk eenvoudig om elders als arts

verkeerde diagnoses heeft gesteld, werkte gewoon als medisch specialist in Duitsland. Nederland sprak er schande van. En tegelijkertijd waren we misschien ook wel bezorgd dat disfunctionerende artsen uit andere EU-lidstaten ongestoord toegang krijgen tot de Nederlandse zorgmarkt.

Beroepsbeperkende maatregelen

De vraag is nu hoe het best kan worden voorkomen dat artsen die in het land van herkomst geheel of gedeeltelijk de bevoegdheid is onttrokken om als arts te werken, elders gewoon weer aan de slag kunnen gaan. Er is hierbij een belangrijke rol weggelegd voor de zogenaamde bevoegde autoriteiten. In de huidige situatie is het zo dat een uit het buitenland afkomstige arts zich met zijn artsendiploma moet melden bij de bevoegde registratieautoriteit in het land waar hij zich wil gaan vestigen. Wil je je als EU-burger met een Europees artsendiploma vestigen in een andere EU-lidstaat, dan wordt je artsendiploma in het land waar je je wilt gaan vestigen in principe automatisch erkend. Wel moeten de autoriteiten op dat moment nagaan of tegen de betrokkene in het land van herkomst geen beroepsbeperkende maatregelen van kracht zijn.

Een voorbeeld: een Nederlandse arts die in Zweden wil gaan werken, krijgt in dat kader vanuit Nederland een papiertje mee, een zogenaamde Certificate of Current Professional Standing (CCPS), waarmee hij zich in Zweden moet gaan melden. Als deze arts ziet aankomen dat de

Hulp aan een patiënt met een abortusverzoek is in sommige lidstaten regelrecht strafbaar

aan de slag te gaan. Deze Europese beroepsmobiliteit is onlangs echter in een kwaad daglicht komen te staan. Het bleek dat ook disfunctionerende artsen, waaronder artsen tegen wie tuchtrechtelijke maatregelen waren genomen, naar het buitenland waren uitgeweken om daar hun beroepspraktijk voort te zetten. Zo is een vaatchirurg, die vanwege zijn functioneren door twee Nederlandse ziekenhuizen was weggestuurd, thans werkzaam in een Schots ziekenhuis. En een oud-neuroloog uit Twente, die jarenlang

lijst de oplossing?

tuchtrechter hem gaat doorhalen in het register, kan hij voor het verschijnen van de uitspraak nog even snel zo'n certificaat aanvragen. En wordt de arts vervolgens vier maanden later op last van de tuchtrechter doorgehaald in het BIG-register, dan weet de Nederlandse autoriteit niet waar de arts is gebleven, omdat men niet bijhoudt dat hij naar Zweden is vertrokken.

Stigmatiserend effect

Minister Schippers van VWS heeft in dit kader onlangs aangekondigd bij haar Europese collega's aan te dringen op een Europese 'zwarte lijst' van ernstig disfunctionerende artsen. Zo'n lijst is een soort openbaar register

waarin is aangetekend tegen welke artsen beroepsbeperkende maatregelen zijn getroffen. Hoewel de bewindsvrouw naar eigen zeggen bijval heeft gekregen voor dit voorstel, zijn de buitenlandse collega's van minister Schippers naar verluidt bepaald niet eensgezind over dit idee. Ook de KNMG ziet de nodige haken en ogen. Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de EU-lidstaten voor wat betreft de soort beroepsbeperkende maatregelen, de instanties die daartoe kunnen overgaan en de redenen waarom daartoe wordt besloten. Het behulpzaam zijn van een patiënt met een abortus- of euthanasieverzoek is in sommige lidstaten regelrecht strafbaar, maar wordt in andere lidstaten gerekend tot het takenpakket van een arts. Kortom, er zal altijd moeten worden nagegaan waarom iemand op de zwarte lijst staat en of het 'delict' ook in het nieuwe land van vestiging de getroffen maatregel rechtvaardigt. Van een zwarte lijst gaat een enorm stigmatiserend effect uit en het realiseren van zo'n lijst in Europees verband gaat lang duren.

Verbetering IMI-systeem

De KNMG pleit daarom voor een verbeterd IMI-systeem (Interne Markt Informatie), een Europees online systeem voor informatie-uitwisseling tussen bevoegde autoriteiten. De bevoegde autoriteiten zouden dit systeem standaard moeten gebruiken. Een verbetering zou zijn als de naar Zweden uitgeweken arts uit ons voorbeeld zijn CCPS niet op papier zou meekrijgen, maar dat hij het Nederlandse BIG-register het CCPS via het IMI-systeem naar de Zweedse autoriteit zou laten sturen. Dan zou de Zweedse autoriteit via datzelfde IMI-systeem vier maanden later over de doorhaling bericht kunnen worden. De bevoegde autoriteiten van het nieuwe land van vestiging, Zweden in ons voorbeeld, zullen dan – op basis van alle relevante gegevens – moeten beslissen of die beroepsbeperkende maatregel ook voor het eigen grondgebied moet gelden. Het IMI-systeem moet daarvoor dus wel worden verbeterd.

De boodschap moge duidelijk zijn. Het is een groot goed dat artsen, gebruikmakend van de regels van de EU, ook elders makkelijk hun vleugels kunnen uitslaan. Het is echter in ieders belang dat het vrije personenverkeer geen dekmantel wordt voor disfunctionerende artsen om binnen Europa te shoppen. Het nemen van betere beschermende waarborgen is dan ook noodzakelijk, zo tonen de twee recente Nederlandse zaken aan. Het uitbouwen van het IMI-systeem geniet de voorkeur boven de invoering van een Europese zwarte lijst. *knmg*

beeld: Thinkstock